

Bestuurlijke afspraken Rotterdam-Rijnmond 8 februari 2022

Inleiding

Op 5 juli 2021 is het interbestuurlijk toezicht gestart in de regio Rotterdam-Rijnmond. In het inspectierapport Kwetsbare Kinderen Onvoldoende Beschermd hebben de IGJ en IJ&V geconstateerd dat regio Rijnmond niet voldoet aan de wettelijke norm die bepaalt dat:

- binnen drie maanden na uitspreken van de maatregel passende hulp ingezet is (of zoveel eerder als de jeugdbeschermer en betrokkenen noodzakelijk achten gezien de onveiligheid/ontwikkelingsbedreiging/recidiverisico van het kind).

Begin 2021 constateerden de regio en het ministerie van VWS dat voor ouders en kinderen (ook zonder jeugdbeschermingsmaatregel) die wachten op specialistische jeugdhulp de wachtlijsten te hoog en de wachttijden te lang waren. Op dat moment stonden er ca. 1.800 kinderen op een wachtlijst. Over wachttijden bij crisis heeft de IGJ ook een rapport uitgebracht. Er zijn afspraken gemaakt tussen DGLZ en bestuurders van de GRJR om tot verbetering te komen. Medio 2021 is in Rijnmond het project aanpak wachttijden gestart om de gemiddelde wachttijden terug te brengen en de wachtlijsten te verminderen. VWS heeft gefaciliteerd met het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd dat ondersteuning biedt. Regio Rijnmond is als een van twee regio's als pilot aangewezen in de landelijke aanpak wachttijden. Medio 2021 heeft de regio de landelijk ter beschikking gestelde incidentele middelen beschikbaar gesteld voor het wegwerken van de wachttijden, zowel voor alle kinderen die wachten op specialistische jeugdhulp, als voor de kinderen met een maatregel die wachten op passende jeugdhulp.

Op 14 oktober 2021 maakten de bewindspersonen van de ministeries van VWS en JenV en de bestuurders van de GRJR bestuurlijke afspraken over de invulling van het interbestuurlijk toezicht. De bestuurlijke afspraken tussen Rijk en gemeenten zijn erop gericht eraan bij te dragen en te borgen dat in Rijnmond aan de wettelijke norm en de eisen van de inspecties voldaan kan worden. Tegelijkertijd levert de regio een bijdrage aan het (landelijk) leren van wat werkt, door kennis en expertise beschikbaar te stellen aan OZJ/VWS doordat Rijnmond naast jeugdhulpregio Hart van Brabant landelijk pilotregio is voor het (structureel) wegwerken van de wachttijden in de jeugdhulp. Op 14 oktober is afgesproken dat begin 2022 opnieuw een bestuurlijk gesprek plaatsvindt tussen VWS, JenV en de regio.

Begin februari 2022 ontving de GRJR van de inspecties het bericht dat de inspecties het verscherpt toezicht in Rijnmond beëindigen. De inspecties concluderen dat (de betrokken partijen in) de jeugdhulpregio Rijnmond in de periode van het verscherpt toezicht tot een gezamenlijke aanpak is gekomen, waarvan zij aannemelijk hebben kunnen maken dat dit op termijn zal leiden tot een kwantitatief en kwalitatief toereikend passend specialistisch hulpaanbod voor kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel.

Onderstaand volgt per uitgangspunt eerst een stand van zaken van de op 14 oktober 2021 gemaakte bestuurlijke afspraken. Per uitgangspunt volgt daarna een weergave van de bestuurlijke afspraken van 8 februari 2022 tussen de bewindspersonen van VWS en JenV en de bestuurders van de GRJR.

Uitgangspunten interbestuurlijk toezicht

1. Tijdig passende jeugdhulp

Bestuurlijke afspraak 14 oktober 2021

- Per 1 januari 2022 is een passend kwalitatief en kwantitatief hulpaanbod voor kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel gerealiseerd (conform de eisen inspectie).
- Daartoe wordt het plan van aanpak uitgevoerd zoals genoemd in afspraak 2.

Stand van zaken

- De doelstelling per 1 januari 2022 is nog niet behaald. De regio verwacht dat zij er in de loop van 2022 in zullen slagen om elk kind met een jeugdbeschermingsmaatregel tijdig passende hulp te bieden. De inspectie vertrouwt erop dat de betrokken partijen, onder regie van de accounthoudende gemeente het ingezette traject voortvarend doorzetten.
- We zien wél dat het gemiddeld aantal weken dat kinderen in de regio wachten op specialistische jeugdhulp daalt (zie cijfers in bijlage 1). Het aantal wachtende kinderen is eerst gedaald en vanaf november weer licht gestegen. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat alle aanbieders per 1 november hun deuren weer hebben geopend. In de spreiding van de wachttijd per wachtend kind is zichtbaar dat een groot deel van de wachtende kinderen minder lang wacht. De daling van de wachttijden is vooral zichtbaar voor kinderen die wachten op ambulante specialistische jeugdhulp. Voor kinderen die wachten op opname of langdurig verblijf is op dit moment nog te weinig resultaat te zien.

Bestuurlijke afspraak 8 februari 2022

- Op 1 juli 2022 is een passend kwalitatief en kwantitatief hulpaanbod voor kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel gerealiseerd (conform de eisen inspectie).
- Eind 2022 ontvangen alle jeugdigen die (ambulante) jeugdhulp nodig hebben, dit binnen drie maanden na aanmelding (of sneller waar nodig of mogelijk, zoals in situaties waarbij de veiligheid in het geding is of er sprake is van een spoedsituatie).
- Eind 2022 is er een duurzame werkwijze geïmplementeerd die ervoor zorgt dat de gemiddelde wachttijden maximaal drie maanden blijven.
- Daartoe wordt het bijgestelde plan van aanpak uitgevoerd zoals genoemd in afspraak 2.

2. Het uitvoeren van het plan van aanpak

Bestuurlijke afspraken 14 oktober 2021

In de periode september-december 2021 wordt het plan van aanpak in samenhang met de al eerder gestarte aanpak van wachttijden -waarop het OZJ de regio nu begeleidt en waarvoor in november een voortgangsrapportage opgeleverd wordt- uitgevoerd. In deze periode worden de volgende punten gerealiseerd:

- het plan voldoet aan de door het Rijk geformuleerde aanvullende vereisten (zoals toegezonden op 3 september);
- biedt inzicht in het aantal kinderen dat wacht op tijdig passende hulp
- het plan omvat zowel de maatregelen van de gecertificeerde instellingen , aanbieders als de gemeenten - een gezamenlijk plan met onderscheiden verantwoordelijkheden;
- verduidelijkt tevens concrete acties met een tijdlijn naar aanleiding van de door inspecties geconstateerde knelpunten/te nemen maatregelen;
  - het tijdig inzetten van hulp in de voorliggende periode
  - passend hulpaanbod voor verschillende vormen van hulp
  - het proces om te komen tot passende hulp voor jeugdigen met een maatregel eenvoudig en eenduidig te organiseren
  - het organiseren van maatwerk bij meervoudig complexe problematiek

- het voorkomen van wachtlijsten en opnamestops
- De samenwerkingsafspraken zoals onder afspraak 3 genoemd, worden gerealiseerd. Daarbij is ook helder hoe die acties door de regio's aangestuurd en gemonitord worden.

Stand van zaken

Medio 2021 heeft de jeugdhulpregio onder begeleiding van het OZJ in samenspraak met de gecontracteerde zorgaanbieders, de GI's (Jeugdbescherming Rotterdam-Rijnmond) en de gemeenten de aanpak wachtlijsten vastgesteld en is de uitvoering daarvan projectmatig gestart. Dit parallel aan het besluit van het Algemeen Bestuur van de jeugdhulpregio Rijnmond om de in 2021 en 2022 extra door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten voor het wegwerken van de wachtlijsten in te zetten voor dat doel. Voor 2021 betekent dit extra € 11,5 miljoen en in 2022 extra € 15 miljoen voor het wegwerken van wachtlijsten en het verlagen van wachttijden voor de jeugdigen van Rijnmond die wachten op specialistische jeugdhulp. Afstemming met alle betrokken partijen en vaststelling van het plan voor 2021 heeft in juli 2021 plaatsgevonden. Voor 2022 is dit vastgesteld in december 2021. Het plan voldoet aan de eisen die VWS heeft gesteld en – specifiek voor de wachtende kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel – aan de eisen die IGJ heeft gesteld. Van september tot december zijn de volgende stappen gezet:

- De focus heeft gelegen op het aanpakken van de wachtlijsten en wachttijden in opdracht E (ambulante hulp) inclusief spoed- en crisissituaties en extra ambulante hulp bij pleeghulp en forensische zorg, omdat daar de nood in de zomer van 2021 het hoogst was.
- Extra budget is aan de aanbieders beschikbaar gesteld.
- Budgetplafonds zijn verhoogd c.q. afgeschaft, zowel in E (juli 2021) als in B en C (december 2021). Daarmee zijn financiële belemmeringen in de regio weggenomen en zijn administratieve belemmeringen geminimaliseerd.
- Gecontracteerde zorgaanbieders zijn consequent gezamenlijk aangesproken op het organiseren van extra hulp.
- Aanbieders hebben sinds medio 2021 ca 17 fte extra behandelaars kunnen werven voor ambulante hulp (E) en hebben de inzet van onderaannemers uitgebreid.
- Alle wachtende kinderen bij alle aanbieders in opdracht E zijn met elkaar gedeeld en gecategoriseerd. Een (klein) aantal dubbelingen is verwijderd. Eerste focus is gelegd op het per kind hulp regelen voor de groep 18+ en parallel hieraan voor de groep kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel.
- Tussen JBRR, de aanbieders en de wijkteams is daar waar noodzakelijk per kind overleg gepleegd over in te zetten hulp. De vraag of het wijkteam passende hulp kan verlenen is daar besproken.
- Een regionaal afwegingskader is opgesteld voor de beslissing of hulp lokaal of regionaal nodig is. Een groot deel van alle wijkteams heeft dit kader inmiddels in hun toegangsproces opgenomen.
- Het team complexe casuïstiek dat beschikbaar was vanuit het OZJ is weinig aan de slag geweest. In opdracht E was weinig sprake van complexe casuïstiek, maar ging het veelal om tekort aan capaciteit waardoor de hulp niet sneller in gezet kon worden.
- Spoedhulp is te allen tijde gegarandeerd geweest in 2021. Aanbieders hebben met de extra financiële middelen zowel meer capaciteit bij spoedpoli's als meer uitstroom uit spoedhulp gerealiseerd.
- In november werd uit de cijfers duidelijk dat het aanbod op opdrachten B (opname) en C (langdurig verblijf) tekort blijft schieten. Aanbieders van B en C zijn gezamenlijk verzocht medio december plannen in te dienen voor het realiseren van extra bedden (eventueel met behandeling). Eind december heeft JBRR met de projectleiders van aanbieders en jeugdhulpregio de analyse van

zorgvragen van deze kinderen gematcht met het extra aanbod van de aanbieders en is aan de aanbieders opdracht gegeven het aanbod te realiseren, inclusief afspraken over termijnen.

- Per 1 januari 2022 nemen we administratieve belemmeringen weg in de toekenning voor hulp in opdrachten B (opname) en C (langdurig verblijf).
- De voorbereidingen voor zorgbemiddeling op opdracht E (ambulante jeugdhulp) zijn getroffen. Per 1 februari start dit team. Per gecontracteerde aanbieder is hiervoor formatie geleverd. Hiermee krijgen we eerder zicht op dreigende overschrijding van de wachttijdnorm: bij twee maanden wachten gaat zorgbemiddeling al aan de slag.
- In de aanpak ligt aparte focus en sturing op het halen van resultaat voor kinderen met een maatregel. Dit zonder kinderen zonder maatregel die met spoed hulp nodig hebben te verdringen.
- Met Jeugdbescherming en team zorgbemiddeling zijn gesprekken opgestart over de noodzakelijke veranderende rol van zorgbemiddeling.
- Begin februari 2022 ontving de regio bericht dat de inspecties vertrouwen hebben in deze aanpak en de maatregelen en dat zij het verscherpt toezicht beëindigen.

Bestuurlijke afspraken 8 februari 2022: Uitvoering plan van aanpak periode januari – juli 2022

- Uit de resultaten en cijfers is zichtbaar dat er voor kinderen met een maatregel een doorbraak nodig is op de opdrachten B (opname) en C (verblijf). De doorbraak realiseren we door de projectmatige aanpak wachttijden uit te breiden: naast focus op E ligt tot juli 2022 ook de focus op B en C. Ook de wachttijden van de andere opdrachten blijven we monitoren. De IGJ steunt deze aanpak.
- OZJ begeleidt de regio (GRJR, gemeenten, GI's en zorgaanbieders) in ieder geval tot de zomer 2022. Dit houdt in dat er onder begeleiding van OZJ sturing plaatsvindt op het behalen van de doelen, in ambtelijke en bestuurlijke gesprekken met de betrokken partijen op basis van maandelijkse informatie over de voortgang van de cijfers met betrekking tot de wachttijden/wachtlijsten. Onze lessen en ervaringen deelt de GRJR landelijk met en via de OZJ.
- In de aanpak voor B en C verwachten we meer gebruik te maken van het team complexe casuïstiek dat beschikbaar is via het OZJ.
- Ook in 2022 zet de regio de landelijk extra beschikbaar gestelde budgetten in voor het wegwerken van de wachtlijsten/verlagen van de wachttijden.
- Na juli 2022 verwacht de regio op eigen kracht – zonder hulp van het OZJ - de wachttijden vanaf einde van 2022 op een acceptabel niveau te hebben.

3. Samenwerkingsafspraken

Bestuurlijke afspraken 14 oktober 2021

Gemeenten maken heldere regionale samenwerkingsafspraken, waaronder:

- Per eind december 2021 zijn er heldere samenwerkingsafspraken vanuit de regio beschikbaar (met jeugdaanbieders) voor het organiseren van een toereikend passend kwalitatief en kwantitatief hulpaanbod.

Stand van zaken

De wijze van governance en samenwerking (bestuurlijke afspraken en escalatieroutes, projectorganisatiestructuur, communicatieafspraken) tussen OZJ, gemeenten, jeugdhulpregio, GI's en aanbieders ligt vast in het plan van aanpak dat medio 2021 is vastgesteld. Zowel vanuit de jeugdhulpregio als vanuit de gezamenlijke aanbieders is een projectleider vrijgemaakt die beiden sturen op resultaat. De jeugdhulpregio is opdrachtgever voor de aanpak wachttijden. De

bestuurder van JBRR is namens de gezamenlijke aanbieders opdrachtnemer en aanspreekpunt voor de regio. Zij is opdrachtgever richting alle zorgaanbieders. Het OZJ begeleidt zodat partijen hun afspraken nakomen en bemiddelt daar waar nodig. De kracht van de aanpak is dat er bestuurlijke focus is, continu met alle partijen gecommuniceerd wordt en er mensen zijn vrijgemaakt die sturen op resultaat.

Bestuurlijke afspraken 8 februari 2022

De gemaakte afspraken blijven van kracht.

4. Monitoring en overleg

Bestuurlijke afspraken 14 oktober 2021

- a. Tussentijds rapporteren gemeenten aan Rijk over de voortgang van de gemaakte plannen. Mede op basis daarvan vindt over de voortgang maandelijks ambtelijk overleg plaats met de regio Rijnmond en inspecties.
- b. In januari 2022 beoordelen de IGJ en de inspectie JenV voor Rijnmond opnieuw in hoeverre de norm om tijdig passende hulp in te zetten voor elk kind met een jeugdbeschermings- en/of jeugdreclasseringsmaatregel is behaald.

Stand van zaken

- De regio heeft de IGJ maandelijks een update gegeven van de resultaten, de aanpak. De aanbevelingen van de IGJ zijn meegenomen in het aanscherpen van de aanpak.
- De regio heeft onder begeleiding van OZJ driewekelijks bestuurlijk overleg met JBRR en aanbieders en heeft betrokkenen geïnformeerd over de voortgang en zo nodig afspraken gemaakt over de aanpak. VWS is hierbij aangesloten.
- De regio verbetert de informatievoorziening en datakwaliteit rond jeugdhulp langs de afspraken uit het regionale Strategisch Informatieplan (besluit AB februari 2021). Het berichtenverkeer neemt hierin een cruciale rol in. Het OZJ ondersteunt de regio met het beter in beeld krijgen van de data rond wachttijden. De gemeenten gebruiken de dashboards steeds meer en beter. Rond de 1^e van elke maand presenteert de GRJR een bestuurlijk overzicht van wachttijden/wachtlijsten.
- Vooral nog leveren aanbieders en JBRR handmatig inzicht in cijfers rond wachttijden/wachtlijsten. Er bestaat een veel bredere behoefte aan cijfers rond kinderen met een maatregel, waaraan nog niet voldaan kan worden. Daarnaast betekent het verschil in normen en ketenproces voor kinderen met een maatregel dat inrichting van registraties en duiding van gegevens veel tijd en discussie kosten.

Bestuurlijke afspraken 8 februari 2022

- Jeugdhulpregio Rijnmond houdt VWS maandelijks rond de 1^e van de maand op de hoogte van de ontwikkelingen en trends in de cijfers rond wachttijden/wachtlijsten van alle kinderen die wachten op specialistische jeugdhulp.
- Vanaf begin 2022 legt de jeugdhulpregio meer focus op de borging van de structurele aanpak van wachttijden en het ontwikkelen duurzame monitor in aanloop naar de nieuwe contractperiode vanaf 2023. Dit gebeurt met hulp van OZJ en met extra inzet in de regio van een regionaal implementatieteam voor de nieuwe inkoop.
- Wat betreft de bijdrage van de regio aan het op landelijk niveau leren wat werkt maken OZJ en Rijnmond de benodigde afspraken voor leren op het gebied van doorontwikkeling van data, informatievoorziening en succesvolle aanpak van wachttijden. Op verzoek sluit Rijnmond (als een van de twee pilotregio's) aan bij overleggen die (landelijk) nodig zijn om te leren wat werkt.

- De jeugdhulpregio en VWS spreken elkaar bestuurlijk april/mei 2022 in een vervolgggesprek in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht. VWS en de regio stemmen externe communicatie over het Interbestuurlijk Toezicht met elkaar af.

5. Risicoparagraaf

Op een aantal interventies en ontwikkelingen die het halen van de doelstelling beïnvloeden bestaat op dit moment zorg. Die zorg is er allereerst over het organiseren van doorzettingskracht vanuit zorgbemiddeling richting de aanbieders voor de kinderen met de meest complexe hulpvragen. Tweede zorg betreft de betrouwbaarheid van de cijfers vanuit de verschillende registraties en systemen (berichtenverkeer, wachtlijstenbeheer, data vanuit de GI's en de wijkteams) en de behoefte aan verdiepende informatie en duiding hiervan. Op beide punten neemt de regio samen met JBRR verbeterstappen. De beslissing om in 2022 en in de nieuwe contractperiode vanaf 2023 niet meer met budgetplafonds te werken draagt bij aan het beheersbaar houden van wachtlijsten/wachttijden. Daarnaast zijn in de nieuwe conceptcontracten vanaf 2023 waarborgen opgenomen die ervoor moeten zorgen dat gedeeld wachtlijstbeheer en het delen van gegevens afdwingbaar is bij aanbieders.

Derde breed gedeelde zorg betreft de arbeidsmarkt voor jeugdhulpverleners en jeugdbeschermers. Dit punt wordt regionaal en landelijk geadresseerd op de juiste beleids- en beslistafels.

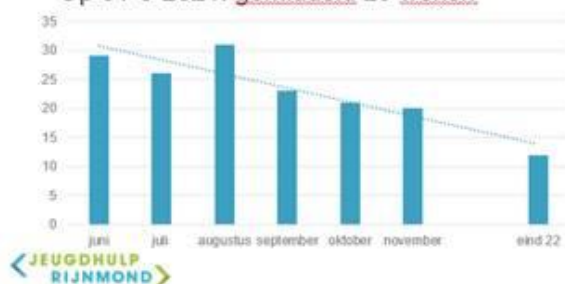
Ten slotte ontvangen we wederom – net als eind 2020 - signalen vanuit de wijkteams en aanbieders dat de coronamaatregelen, inclusief de avondlockdown, effect hebben op de jeugdhulpvraag. Dit geldt voor alle soorten hulp, inclusief spoed en crises. Op dit moment heeft de regio geen integraal zicht op de wachttijden bij de wijkteams. De GRJR houdt wel goed in de gaten met de aanbieders wat de effecten zijn van de huidige coronamaatregelen en waar we conform landelijk beleid de aanbieders kunnen ondersteunen.

Bijlage

Wachttijd/wachtrij 2021 – opdracht E

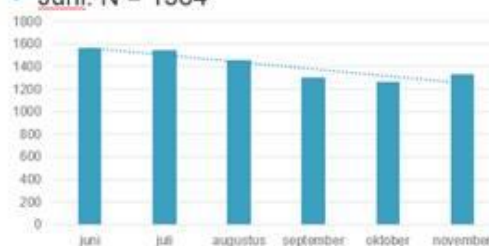
Wachttijd

- Op 30-11-2021: gemiddeld 20 weken
- Op 31-10-2021: gemiddeld 21 weken
- Op 30-9-2021: gemiddeld 23 weken
- Op 31-8-2021: gemiddeld 31 weken
- Op 31-7-2021: gemiddeld 26 weken
- Op 31-6-2021: gemiddeld 29 weken

Wachtrij

- Nov: N = 1331
- Okt: N = 1259
- Sep: N = 1305
- Aug: N = 1458
- Juli: N = 1547
- Juni: N = 1564

Wachtrij voor kinderen met een maatregel, peildatum 2 december 2021

	Arrangements waarvan zorg nog niet gestart is		
	langer dan 6 weken	korter dan 6 weken	totaal wachtenden
PEILDATUM: 7-10-2021	88	54	142
PEILDATUM: 2-11-2021	96	61	157
PEILDATUM: 2-12-2021	92	74	166